

SAKARYA ÜNİVERSİTESİ BİTİRME PROJELERİ YÖNERGESİ

(Senatonun 02.11.2023 tarihli ve 657 sayılı toplantısı “13” no’lu kararı ile kabul edilmiştir.)

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanım

Amaç

MADDE 1- (1) Bu yönergenin amacı; lisans öğrencilerinin mezuniyet öncesi zorunlu olarak almaları gereken Bitirme Projesi dersinin özel şartlarının belirlenmesi, projenin önerilmesi, yürütülmesi, teslimi ve sunumu, ölçme ve değerlendirilmesine ilişkin hususları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Bu yönerge hükümleri lisans ders planında Bitirme Projesi dersinin yer aldığı programlarda kayıtlı öğrencilerin yapacakları bitirme projesi çalışmaları ile ilgili hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu yönerge, Sakarya Üniversitesi Ön lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin 13. ve 16. Maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen,

- Bitirme Projesi Sınav Komisyonu: Bitirme projesinin dönem sonu başarı notunu değerlendirecek bölüm komisyonunu,
  - Danışman: İlgili dersin en az bir grubundan sorumlu bitirme projesini yürütecek öğretim elemanı,
  - Dış Kaynaklı Proje Değerlendirme Komisyonu: Bitirme Projesi için önerilen proje konularının dış kaynaklı proje başvurusu için uygunluğunu değerlendirecek bölüm komisyonunu,
  - İlgili Birim: Sakarya Üniversitesi bünyesindeki fakülte, yüksekokul ve meslek yüksekokullarını,
  - İlgili Bölüm/Program Başkanı: Değerlendirmesi yapılacak dersin verildiği bölümün/programın başkanını,
  - SABİS: Sakarya Üniversitesi Bilgi Sistemini,
  - Senato: Sakarya Üniversitesi Senatosunu,
  - TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumunu,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Bitirme Projesi, Ders Alma Koşulları, Danışmanların ve Konularının Belirlenmesi

Bitirme Projesi

MADDE 5- (1) Bitirme Projesi lisans programlarına kayıtlı öğrencilerin mezun olabilmek için, başarmak zorunda oldukları Bitirme Projesi olarak adlandırılan ilgili bölümün öğretim planında yer alan derstir.

(2) Bitirme projesi, kuramsal ya da uygulamalı bir konuda saptanan bir hipotezi denetleyebilme veya tasarım yapabilme, toplumda sorun alanı olarak belirmiş konular hakkında bilimsel nitelikli sorular sorup uygun araştırma yöntemi kullanarak doğru bilgiye ulaşma, bilgiyi analiz etme ve bilginin kullanılabilir olması için bağımsız bir rapor hazırlayabilme yeteneğinin kazandırılması amacıyla yaptırılır.

(3) Öğrencilerin, Bitirme projesi kapsamında yer alan dersi ile ilgili ön hazırlık yapabilmeleri için ilgili bölüm başkanlığı tarafından her eğitim öğretim yılında en az bir defa “Bitirme Projesi Bilgilendirme Toplantısı” yapılır.

Ders alma koşulları

MADDE 6-(1) Bitirme projesi kapsamında yer alan derse yazılma yapabilmek için öğrenci;

- a) 6. yarıyıl sonuna kadar derslerin tümüne yazılma yapmış olmalı,
- b) İlk defa yazılan öğrencilerin Genel Not Ortalaması 1.8 ve üzeri olmalı,

(2) Bitirme projesi alınacak lisans programında Tasarım dersi varsa ilgili birimler, Bitirme Projesi dersinin seçilmesinin Tasarım dersindeki yazılma durumuna bağlı olup olmamasına, aynı dönemde Bitirme ve Tasarım dersinin birlikte alınıp alınamayacağına ilişkin Fakülte Yönetim Kurulu kararı ile esaslar belirleyebilir.

(3) Öğrenimini normal öğrenim sürelerinde tamamlayamayan öğrenciler, devam eden yarıyıllarda (takip eden yaz öğretimi dahil) bitirme projesi dersine yazılabilirler.

(4) Bitirme projesi dersine yazılmak öğrencinin sorumluluğundadır.

Danışmanların ve konuların belirlenmesi

MADDE 7- (1) Bitirme projesi konusu öğrencinin mesleki bilgi ve yeteneğini kullanarak, çok disiplinli takım çalışması yapabilecek düzeyde araştırma becerisini geliştirecek, karmaşık bir problemin çözümünü, karmaşık bir sistemin tasarımını yenilikçi bir yaklaşımla gerçekçi koşullar/kısıtlar çerçevesinde ortaya koymasını sağlayacak nitelikte olmalıdır.

(2) Bitirme projesi için danışmanların atanmasına ilişkin uygulama, başvuru şekli, proje konusu belirlenmesi süreçleri, başvuru takvimi ve gerekli formlar ilgili bölüm başkanlığınca belirlenir.

(4) Bitirme projesi konusu Danışman tarafından, varsa öğrencinin talepleri doğrultusunda yoksa program içeriğine uygun olarak belirlenir.

(5) Belirlenen proje konuları Dış Kaynaklı Proje Değerlendirme Komisyonu'na iletilir. Dış Kaynaklı Proje Değerlendirme Komisyonu önerilen bitirme proje konularının dış kaynaklı proje için uygunluğunu değerlendirir.

(6) Öğrencinin hangi konu ve alanda çalışma yaptığı, değerlendirme komisyon üyeleri bilgileri, ilgili öğretim elemanı tarafından SABİS sistemine kaydedilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bitirme Projesinin Niteliği, Yürütülmesi, Teslimi, Değerlendirilmesi

Bitirme projesinin niteliği

MADDE 8- (1) Bitirme projesi aşağıda belirtilen proje türlerinden en az birinin niteliğine uygun şekilde hazırlanmış olmalıdır:

- a) TÜBİTAK 2209-A Üniversite Öğrencileri Araştırma Projeleri Destekleme Programı,
- b) TÜBİTAK 2209-B - Üniversite Öğrencileri Sanayiye Yönelik Araştırma Projeleri Destekleme Programı,
- c) Avrupa Birliği Projeleri,
- ç) TÜSEB,
- d) Bakanlıklar veya kalkınma ajansları tarafından yürütülen projeler,
- e) Ar-Ge merkezi bulunan firma işbirliğinde gerçekleştirilecek öğrenci araştırma projeleri,

Bitirme projesinin yürütülmesi

MADDE 9- (1) Öğrenciler bitirme çalışmasını danışmanları gözetiminde yürütürler. Yapılacak çalışmanın niteliğine göre öğrenciler etik kurallar hakkında bilgilendirilir.

(2) Bitirme projesi kapsamında belirlenen konu hakkında bitirme projesi yazacak öğrenciler danışmanlarının yönlendirmesiyle gerekli nitel, nicel veya deneysel araştırmaları yapar, bir tasarı/proje tanımlar ve uygular. Projenin başlangıcından teslimine kadar çalışmaların izlenmesi, denetlenmesi, çalışmayla ilgili raporlama vb. işlemler proje danışmanı tarafından takip edilir.

(3) Öğrenciler bitirme projesi için TÜBİTAK 2209-A veya TÜBİTAK 2209-B, Avrupa Birliği Projeleri, TUSEP, Bakanlıklar ve kalkınma ajansları, Ar-Ge merkezi bulunan firma

projeleri kapsamında yürütülecek projelere bireysel veya takım halinde proje başvurusu yapılabilir.

a) İlgili bölümün Dış Kaynaklı Proje Değerlendirme Komisyonu tarafından uygun görülen projeler için başvuru yapılabilir.

b) Dış kaynaklı projelere başvuru sürecinde ilgili kurum tarafından belirlenen ilkeler uygulanır.

c) Bitirme projesi kapsamında dış kaynaklı proje yürütecek öğrencilerin proje konularını ve danışmanlarını en geç 6. yarıyılıda belirlemiş olmaları gerekir.

(4) Projenin varsa tasarım dersini de kapsamı ilgili bölüm başkanlığı tarafından değerlendirilir ve planlanır.

(5) Dış kaynaklı proje yapan öğrencilerin projesi bitirme projesi olarak kabul edilir. Ancak öğrenci talep etmesi durumunda yürüttüğü dış kaynaklı proje dışında ayrıca Bitirme projesi yapılabilir.

(6) Öğrenci çift anadal programında kayıtlı ise ilgili programın ÇAP intibak planında Bitirme Projesi dersinin bulunması ve proje konusunun disiplinler arası olması koşulu ile intibak talep edebilir.

Bitirme Projesinin teslimi

MADDE 10- (1) Bitirme projesi, çalışmanın verildiği yarıyılı izleyen sınav döneminden önce ve en geç yarıyıl sonu sınavlarının başladığı gün teslim edilmek zorundadır.

(2) Bitirme projesi 1 (bir) nüsha basılı olarak veya dijital ortamda doküman olarak öğretim elemanına teslim edilir.

(3) Teslim edilen bitirme projesi ilgili öğretim elemanı tarafından incelenir. Daha sonra bitirme projesi ilgili bölümün getirdiği kısıtlar çerçevesinde şekilsel olarak incelenmek üzere bölüm tarafından oluşturulan komisyona gönderilir. İnceleme sonucu, bitirme projesinin kabul edilip edilmediği ve öğrencinin bitirme projesi sınavına girip girmeyeceği tesliminden itibaren 7 gün içinde Bölüm Başkanlığınca web sayfasında ilan edilir.

Bitirme projesi dersinin ölçme ve değerlendirmesi

MADDE 11 – (1) Bitirme projesi dersinin yıl sonu sınavı bölüm kurulunca seçilen en az üç öğretim elemanından oluşan sınav komisyonu tarafından sözlü olarak, bölüm başkanlığınca belirlenen tarihlerinde yapılır.

(2) Bitirme projesi dersinin başarı notunun tespitinde aşağıda belirtilen ilkeler ve ilgili bölüm tarafından belirlenen diğer ölçütlere göre değerlendirme yapılır:

a) Dönem boyunca belirli aralıklarla yapılan öğrenci çalışmalarına ait izlemeler,

b) Bitirme çalışması kapsamında yürütülen dış kaynaklı projenin sonuç raporu,

c) İlgili eğitim birimlerinde belirlenecek olan yazım kılavuzlarına uygun olarak hazırlanan bitirme projesi raporu,

ç) Bitirme projesinin içerik yönünden niteliği,

(3) Bitirme Projesi ölçme ve değerlendirmesi SAÜ Ölçme ve Değerlendirme Yönergesi Madde 12 hükümlerine göre yapılır.

(4) Bitirme projesi süresi içinde teslim edilmediği takdirde proje yapılmamış sayılır ve yıl sonunda başarı notu olarak GR harf notu verilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Geçici Madde 1-(1) Öğretim planlarında yer alan Bitirme Çalışması, Bitirme Ödevi, Bitirme Projesi, Bitirme Tezi vb. olarak adlandırılan dersler “Bitirme Projesi” dersi olarak kabul edilir.

(2) Bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen derslerin isimleri 2024-2025 Eğitim-Öğretim yılında ders planlarında “Bitirme Projesi” olarak güncellenir.

Diğer Hükümler

MADDE 12 – (1)Yaz öğretiminde bitirme projesinin açılmasına ilişkin hükümler, bu

yönerge bağlayıcı olmak kaydıyla, SAÜ Yaz Öğretimi Yönergesi ile belirlenir.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu yönergenin kabulüyle, 574/4 sayılı Senato kararıyla kabul edilen “Bitirme Çalışması Dersi Uygulama Esasları” yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Bu yönerge 2023-2024 Eğitim-Öğretim yılı itibariyle yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14- (1) Bu yönerge hükümleri Rektör tarafından yürütülür.